

Maakuntahallitus esityslista 17.05.2021 09:30

Kokoustiedot	1
§ 66 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	2
§ 67 Pöytäkirjan tarkastajat	3
§ 68 Pirkanmaan liiton talouden toteuma 01-04 /2021	4
§ 69 Maakunnan yhteistyöryhmän asiantuntijajäsenen nimeäminen	5
§ 70 Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus, tilannekatsaus	6
§ 71 Pirkanmaan liiton lausunto ympäristöministeriölle ehdotuksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi Helmi-elinympäristöohjelmasta	7
§ 72 Uuden järjestelyratapihan vaikutukset raskaan liikenteen volyymiin, selvitys	10
§ 73 Ohjelmapolitiikan ajankohtaiskatsaus	11
§ 74 Maakuntajohtajan päätöspöytäkirjat	14
§ 75 Pirkanmaan palkinnon jakaminen vuonna 2021	15
§ 76 Muut asiat	18
§ 77 Kokouksen päättäminen	19

Kokoustiedot	Aika Paikka	Maanantai 17.5.2021 klo 9.30			
		Teams -kokous			
Osallistujat Päätöksentekijät		pj Roope Lehto ( ) I vpj Anna-Kaisa Ikonen ( ) II vpj Juhana Suoniemi ( ) Atanas Aleksovski ( ) Eveliina Asikainen ( ) Heikki Hakala ( ) Marja Heikkinen ( ) Marjo Mäkinen-Aakula ( ) Aki Leppänen ( ) Hanna Laine ( ) Heikki Luoto ( )	Esa Järvenpää ( ) Jarmo Kork ( ) Matti Helimo ( ) Ilkka Hjerpe ( ) Sina Isokallio ( ) Juho Ojares ( ) Sirkka Madekivi ( ) Pilvi Kärkelä ( ) Hannele Lehikoinen ( ) Salla Bister ( ) Jari Sammatti ( )		
Maakuntavaltuuston pj:t		pj Sofia Vikman ( ) I vpj Tuula Petäkoski-Hult ( ) II vpj Minna Sorsa ( )			
Muut osallistujat Esittelijä		Maakuntajohtaja Esa Halme ( ) Hallintojohtaja Petri Pikkuaho ( ) Aluekehitysjohtaja Päivi Myllykangas ( ) Suunnittelujohtaja Ruut-Maaria Rissanen ( ) Viestintäpäällikkö Kirsti Palokangas-Kivilinna ( )			
Asiantuntija					
Allekirjoitukset		Puheenjohtaja		Sihteeri	
		Roope Lehto		Petri Pikkuaho	
Käsitellyt asiat		66 - 77 §:t			
Pöytäkirjan tarkastus		Paikka ja aika			
		Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty			
Pöytäkirja yleisesti nähtävänä		Paikka ja aika			
		Pirkanmaan liiton toimisto 24.5.2021 klo 9.00 - 15.00.			
		pöytäkirjanpitäjä			

66 § KOKOUKSEN LAILLISUUDEN JA PÄÄTÖSVALTAISUUDEN TOTEAMINEN

Hallintosäännön 109 §:

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Hallintosäännön 111 § 2 mom

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitin toisin päätä.

Hallintosäännön 112 §

Toimitin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimitin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

Päätösesitys. Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös.

67 § PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJAT

Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme:

Maakuntahallitus päättää

että tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan jäsenet Marjo Mäkinen-Aakula ja Aki Leppänen sekä varalle jäsenet Atanas Aleksovski ja Heikki Luoto.

Päätös.

68 § PIRKANMAAN LIITON TALOUDEN TOTEUMA 01-04 /2021

Talouden toteutuma noudattelee talousarviosuunnitelmaa.

Tulot ovat kertyneet odotetusti. Jäsenmaksutulot on laskutettu kahdessa erässä, ensimmäinen erä oli tammikuussa ja seuraava erä on toukokuussa. Tulot on jaksotettu kirjanpidossa kuukausieriin. Taseen saatavissa olevaa sote-uudistuksen valtionaputilitystä odotetaan viimeistään 30.6.2021. Tällöin saadaan edelleen jaettavaksi myös Pirkanmaan kuntien ja sairaanhoitopiirin osuudet ko. valtionavusta.

Menojen osalta henkilöstö- ja vuokramenot ovat kertyneet odotetusti. Nämä ovat pääsääntöisesti kiinteitä eriä, joihin koronaepidemiolla ei ole vaikutusta. Liiton työt, mm. maakuntaohjelma 2022-2025 strategiatyön valmistelu, edunvalvonta ja aluekehitysvarojen hallinnointi, ovat edenneet koronasta ja etätyöstä huolimatta normaalisti.

Kevään aikana matka- ja majoituspalvelujen ostot ovat olleet minissä. Myös koulutuksiin osallistumiset on hoidettu etäkoulutuksina, joten tältä osin ei matkakustannuksia ole syntynyt.

Kuntavaalien siirtyminen kesään siirtää myös uuden maakuntavaltuuston aloitusta. Uusi maakuntavaltuusto aloittaa toimintaansa alkusyksystä. Tämän myötä myös maakuntavaltuuston käynnistettäväksi kaavailtu vaihemaakuntakaavavalmistelu päästään aloittamaan toden teolla muutamaa kuukautta aiottua myöhemmin.

Liiton varsinaisen toiminnan osalta talousarvion toteutuma osoittaa lievää alitoteumaa. Tämän kuitenkin tasoittuu syksyllä koronarajoitusten poistuttua ja toimeliaisuuden kasvaessa entisestään.

Hanketoiminnassa merkittävin kokonaisuus on Sote-uudistusvalmistelu. Kuluvalle tilikaudella Sote-uudistuksen osuus tuloista ja menoista on noin 60 %. Pirkanmaan tulevaisuuden SOTE-keskus -kehittämishanke etenee sovitusti. Rakenneuudistusvalmistelu on edennyt varovaisemmin. Sen osalta on odotettu sote-lakipakettien eduskuntakäsittelyn valmistumista ja lakien hyväksyntää.

Sote-uudistusvalmistelu rakenneuudistukseen osoitettujen valtionapujen osalta tulee kiihtymään loppukesästä sotelakien hyväksymisen myötä.

Talousarviossa esitetty alijäämä on 77.900 €. Tämänhetkinen arvio koko tilikauden tuloksesta on, että alijäämä saadaan kurottua ja tulos lähestyy nollaa.

Liite: Talousarvion toteutumisvertailu 1-4/2021

Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme:

Maakuntahallitus päättää

merkitä tiedoksi annetun selostuksen.

Päätös.

Lisätietoja: Hallintojohtaja Petri Pikkuaho, p.050 300 5180
petri.pikkuaho@pirkanmaa.fi

69 § MAAKUNNAN YHTEISTYÖRYHMÄN ASiantuntijajäsenen NIMEÄMINEN

Maakunnan yhteistyöryhmän asiantuntijajäsen Heli Mutkala on ilmoittanut jäävänsä eläkkeelle 1.6.2021. MTK Metsänomistajien asiantuntijajäsenenä maakunnan yhteistyöryhmässä jatkaa 1.5.2021 alkaen kenttäpäällikkö Mikko Kriikku.

Pirkanmaan maakunnan yhteistyöryhmän työjärjestyksen 3§:n mukaan Pirkanmaan liiton maakuntahallitus asettaa maakunnan yhteistyöryhmän.

Maakuntahallitus nimittää Mikko Kriikun asiantuntijajäseneksi maakunnan yhteistyöryhmään.

Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme:

Maakuntahallitus päättää

nimetä Mikko Kriikun asiantuntijajäseneksi maakunnan yhteistyöryhmään.

Päätös.

70 § MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN UUDISTUS, TILANNEKATSAUS

Maankäyttö- ja rakennuslaki on tarkoitus uudistaa kokonaisuudessaan. Lakiuudistuksen valmistelu on aloitettu Sipilän hallituskaudella ja tavoitteena on ollut saada uudistus valmiiksi vuoden 2021 loppuun mennessä. Uudistuksen päätavoitteita ovat hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, rakentamisen laadun parantaminen sekä digitalisaation edistäminen. Valmistelusta vastaa ympäristöministeriö.

Valmistelu on edennyt, joskin toistaiseksi tietoa luonnoksen sisällöstä on julkisesti saatavilla hyvin niukasti. Ympäristöministeriön mukaan tavoitteena on saada lakiluonnos lausuntokierrokselle kesäkuussa 2021. Maakuntahallitus on aiemmin jättänyt kommenttinsa maankäytön suunnittelujärjestelmää koskevaan kommenttipyyntöön vuoden 2019 lopulla.

Lakimuutoksen etenemisestä pidettyjen esittelyjen ja alustavien luonnostekstien perusteella voidaan todeta, että suunnittelujärjestelmään esitetään muutoksia, mutta ei yhtä laajasti kuin aiemmin kommenttikierroksella olleessa ehdotuksessa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet pysyisivät pääosin ennallaan, mutta ilmastonmuutoksen näkökulmasta lisättäisiin sisältöä. Maakuntakaavassa korostuisi suunnittelun kohdentuminen merkitykseltään maakunnallisten asioiden käsittelyyn ja maakuntakaavan rooli muuta suunnittelua velvoittavasti ohjaavana kaavana olisi nykyistä rajatumpi. Uutena elementtinä suunnittelujärjestelmään tuotaisiin kaupunkiseutusunnitelma, joka olisi pakollinen tietyillä kaupunkiseuduilla (ml. Tampereen seutu). Yleiskaava ja asemakaava säilyisivät pääosin ennallaan.

Maakuntakaavoituksen osalta esillä olevat muutokset olisivat merkittäviä. Jatkossa maakuntakaavassa esitettäisiin kehittämisen periaatteet koskien maakunnan aluerakennetta, valtakunnallista ja maakunnallista liikennejärjestelmää ja -verkkoa sekä maakunnan viherrakennetta. Muilta osin maakuntakaava ei olisi oikeusvaikutteinen. Aluerakenne määrittää lakiluonnoksessa tarkoittavan erikokoisten keskusten suhdetta toisiinsa. Muutoksilla rajattaisiin maakuntakaavan oikeusvaikutuksia ja kavennettaisiin maakunnan omaa harkintavaltaa siitä, mitä maankäytön osa-alueita on maakunnan alueella aiheellista ohjata maakuntakaavalla. Uudistuksen myötä mikään oikeusvaikutteinen kaava ei myöskään enää ohjaisi seudullista yhdyskuntarakennetta. Tämä on merkittävä ongelma ottaen huomioon yhdyskuntarakenteen tärkeän roolin mm. yhdyskuntien kestävä kehityksen ja ilmastotavoitteiden toteuttamisessa.

Suunnittelujohtaja Rissanen esittelee maankäyttö- ja rakennuslain tilannetta kokouksessa.

Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme:

Maakuntahallitus päättää

käydä keskustelun maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksesta ja merkitsee tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös.

Lisätietoja. Suunnittelujohtaja Ruut-Maaria Rissanen, p. 044 422 2264
ruut-maaria.rissanen@pirkanmaa.fi

PIRKANMAAN LIITON LAUSUNTO YMPÄRISTÖMINISTERIÖLLE EHDOTUKSESTA
VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖKSEKSI HELMI-
ELINYMPÄRISTÖOHJELMASTA

Ympäristöministeriö pyytää Pirkanmaan liiton lausuntoa ehdotuksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi Helmi-elinympäristöohjelmasta 2021-2030. Lausunto pyydetään jättämään Lausuntopalvelun kautta 12.5.2021 mennessä. Maakuntahallituksen kokouksen listateksti on toimitettu lausuntoajan puitteissa lausuntopalveluun ja mahdolliset muutokset toimitetaan kokouksen jälkeen.

Tausta ja tavoitteet

Lähes puolet Suomen luontotyypeistä ja 12 prosenttia Suomen lajeista on uhanalaisia. Suurin syy uhanalaistumiskehitykseen on elinympäristöjen väheneminen ja laadullinen heikkeneminen. Suomi on sitoutunut omalta osaltaan pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen. Tämä edellyttää nopeita ja kattavia toimia. Suomen tavoitteena on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen Suomessa ja saavuttaa YK:n biodiversiteettisopimuksen tavoitteet. Yksi keskeisistä Sanna Marinin hallitusohjelman toimenpiteistä on toteuttaa heikentyneiden elinympäristöjen tilan parantamiseen tähtäävä toimintaohjelma.

Helmi-elinympäristöohjelman päätavoitteena on vahvistaa Suomen luonnon monimuotoisuutta ja parantaa elinympäristöjen tilaa muun muassa suojelemalla ja ennallistamalla soita, kunnostamalla ja hoitamalla lintuvesiä, perinnebiotooppeja ja metsäisiä elinympäristöjä sekä kunnostamalla pienvesi- ja rantaluontoa. Tavoitteena on myös edistää ekosysteemipalveluja, vesiensuojelua, hiilensidontaa sekä muuta ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen sopeutumista.

Helmi-ohjelmassa asetetaan vuoteen 2030 ulottuvat määrälliset ja laadulliset tavoitteet elinympäristöjen kunnostukselle sekä suojelualueilla että niiden ulkopuolella. Ohjelma toteutetaan 40 toimenpiteellä, joihin kuuluu kunnostuksen ja hoidon toimien lisäksi myös poikkileikkaavia ohjelman tietopohjaan sekä viestintään ja sidosryhmäyhteistyöhön liittyviä toimenpiteitä. Lisäksi ohjelmassa on laadittu toimenpiteet ohjelman edistymisen ja vaikuttavuuden seurannalle.

Helmi-elinympäristöohjelman aineistot löytyvät lausuntopalvelusta osoitteesta: <https://www.lausuntopalvelu.fi/El/Proposal/Participation?proposalId=09dea944-ae28-43c1-9aa5-a0b05221830c>

Suunnittelija Piesanen:

Pirkanmaan maakunnan näkökulmasta Helmi-elinympäristöohjelman perustaminen on tärkeä ja tarpeellinen kokonaisuus luonnonsuojelun edistämiseksi. Etelä-Suomen luonnon tilan pitkäaikainen heikkenemiskehitys jatkuu, mitä on kuvattu mm. viimeisimmissä valtakunnallisissa luonnon uhanalaisuusarvioinneissa (uhanalaiset lajit 2018, uhanalaiset luontotyypit 2019). Pirkanmaan ELY-keskus ja Pirkanmaan liitto ovat tilanneet näitä valtakunnallisia selvityksiä tarkentavan selvityksen Pirkanmaan maakunnan luonnon erityispiirteistä ja uhanalaisuuskehityksestä. Suomen ympäristökeskuksen laatima selvitys ”Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyypit” julkaistiin huhtikuussa 2021. Selvitys on ensimmäinen maakuntatason uhanalaisuusstarkastelu Suomessa, ja se tuotti tarpeellista tietoa luonnonhoidon ja -suojelun toimien kohdentamiseen maakuntaan. Helmi-ohjelman käynnistymisen myötä on mahdollista viedä toteutukseen selvityksessä esiin nousseiden lajien ja luontotyyppien tilan parantamiseen tarvittavia toimia. Helmi-ohjelman monialaisuus ja siihen varattu

huomattava rahoitus mahdollistavat tehokkaiden ja vaikuttavien toimien suuntaamisen luonnon tilan parantamiseen.

Pirkanmaan selvitystyön yhteydessä tunnistettiin konkreettisen heikkenemiskehityksen rinnalla puutteeksi myös maakuntaa koskevan luontotiedon aukkokohtat. Helmi-ohjelmaan sisältyvä elinympäristöjen tutkimustiedon kartuttaminen mahdollistaa luontotiedon saatavuuden parantamisen hoitotoimien suunnittelun pohjaksi. Pirkanmaalla maakunnallinen uhanalaisuus selvitys on nähty hyödylliseksi ja tärkeäksi välineeksi toimijoiden keskuudessa, ja vastaavien maakunnallisten analyysien toteuttamista voidaan suositella myös muille alueille Suomessa.

Helmi-ohjelmaan sisältyy 30-50 Helmi-alueen perustaminen. Kunnostus- ja hoitotoimien kohdentaminen laajoille alueille eri toimijoiden yhteistyössä nähdään kannatettavana. Tarkoituksena on suunnitella toimia yhteistyössä valtion, yksityisten maanomistajien, kuntien, seurakuntien ja yritysten kanssa. Maakunnan suunnittelussa jo laadittuja maakunnallisia selvityksiä luonnon arvoalueiden keskittymistä on kannatettavaa hyödyntää aluekokonaisuuksien tunnistamisessa ja suunnittelussa. Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 on osoitettu laaja-alaiset luonnonarvoalueet ”luonnon monimuotoisuuden ydinalueet” ja ”maa- ja metsätalousalueet, jotka ovat ekosysteemipalvelujen kannalta merkittäviä”. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkkoa ja on tavoiteltavaa, että luonnon tilan parantamista ja ekologista kytkeytyvyyttä pyrittäisiin kohdentamaan näille ekologisen verkoston keskeisille alueille. Maakunnallista ekologista verkkoa käsitteleviä selvityksiä ovat mm. Pirkanmaan ekologinen verkosto (Pirkanmaan liitto ja Ramboll 2014), Pirkanmaan ekosysteemipalvelut (Pirkanmaan liitto 2015) ja Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyypit (Suomen ympäristökeskus 2021). Toimijoiden aidon yhteistyön kehittämisellä ja paikallisten asukkaiden ja maanomistajien sitoutumisella Helmi-alueiden hoitoon nähdään vahva arvo tavoitteellisen ja sosiaalisesti hyväksytyjen luonnonsuojelutoimien edistämiseksi.

Pirkanmaalle laaditaan parhaillaan Suomen ensimmäistä maakunnallista luonnon monimuotoisuusohjelmaa vuoteen 2030 asti. Työssä etsitään käytännön ratkaisuja biodiversiteetin tukemiseksi yhteistyössä maakunnan eri toimijoiden kanssa. Laajan viestinnän ja konkreettisten toimien kautta tavoitteena on ohjelma, jonka toteutukseen mahdollisimman laajalla joukolla pirkanmaalaisia olisi mahdollisuus osallistua. Tavoitteena on saada aikaan sekä luonnossa tapahtuvia positiivisia muutoksia että edistää systeemistä muutosta, joka takaa paremman kestävyuden ja muutosturvallisuuden myös tulevaisuudessa. Tavoitteena on myös maakunnan elinvoimaisuuden turvaaminen - vastuullisuus monimuotoisuuskysymyksissä lisää kilpailukykyä. Helmi-elinympäristöohjelman toimenpiteet tuovat tervetulleen ja odotetun välineen käytännön toimien tukemiseen. Helmi-ohjelman toteutus merkittävine viestinnällisine panoksineen tuo laajaa näkyvyyttä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi tehtävälle työlle, mikä tuo synergiahyötyä myös Pirkanmaan monimuotoisuusohjelman toteuttamiseen.

Keskeistä on, että luontokato eli luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen tulee huomioida läpileikkaavasti päätöksenteossa ja toiminnassa. Onkin tärkeää tunnistaa niitä työkaluja, joita on jo käytettävissä luontokadon ehkäisemiseksi. Helmi-elinympäristöohjelmassa ei nosteta esiin kaavoitusta tai sen mukanaan tuomia keinoja edistää elinympäristöjen tilan turvaamista myös muutoin kuin suojelumerkinä. Näihin keinoihin soisi kiinnitettävän myös valtakunnallisesti enemmän huomiota jatkossa.

Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme:

Maakuntahallitus päättää

antaa ympäristöministeriölle ehdotuksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi Helmi-elinympäristöohjelmasta seuraavan lausunnon:

Pirkanmaan liitto pitää tärkeänä, että merkittäviin haasteisiin, kuten luonnon monimuotoisuuden kaventuminen, tartutaan laajassa yhteistyössä hallinto- ja toimialarajat ylittäen. Helmi-elinympäristöohjelmassa esitetty monitoimijainen yhteistyö niin toimenpiteiden kuin seurannan osalta on siis hyvä lähestymistapa, joka toivottavasti auttaa varmistamaan ohjelman etenemisen eri osapuolten sitoutuessa sen toteuttamiseen.

Pirkanmaan liitto on yhdessä muiden alueellisten toimijoiden kanssa panostanut huomattavasti tietopohjan parantamiseen niin lajien kuin luontotyyppien tilasta maakunnassa. Maakunnallista ekologista verkkoa käsitteleviä selvityksiä ovat mm. Pirkanmaan ekologinen verkosto (Pirkanmaan liitto ja Ramboll 2014), Pirkanmaan ekosysteemipalvelut (Pirkanmaan liitto 2015) ja Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyypit (Suomen ympäristökeskus 2021). Nämä selvitykset antavat erinomaisen pohjan Helmi-ohjemaan soveltuvien kohteiden tunnistamiseksi. Pirkanmaan liitto pitääkin tärkeänä, että Helmi-ohjelman kautta voidaan edistää luonnon monimuotoisuutta kohdentamalla rahoitusta monipuolisesti niin suojelu-, ennallistamis- kuin hoitotoimenpiteisiin.

Pirkanmaalle laaditaan parhaillaan Suomen ensimmäistä maakunnallista luonnon monimuotoisuusohjelmaa. Työssä etsitään käytännön ratkaisuja biodiversiteetin tukemiseksi yhteistyössä maakunnan eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on saada aikaan sekä luonnossa tapahtuvia positiivisia muutoksia että edistää systeemistä muutosta, joka takaa paremman kestävyuden ja muutosjoustavuuden myös tulevaisuudessa. Tavoitteena on myös maakunnan elinvoimaisuuden turvaaminen, sillä vastuullisuus monimuotoisuuskysymyksissä lisää kilpailukykyä. Pirkanmaan liitto näkee, että Helmi-elinympäristöohjelman toimenpiteet tuovat tervetulleen ja odotetun välineen käytännön toimien tukemiseen.

Pirkanmaan liitto painottaa, että luontokato eli luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen tulee huomioida läpileikkaavasti päätöksenteossa ja toiminnassa. Onkin tärkeää tunnistaa niitä työkaluja, joita on jo käytettävissä luontokadon ehkäisemiseksi. Helmi-elinympäristöohjelmassa ei nosteta esiin kaavoitusta tai sen mukanaan tuomia keinoja edistää elinympäristöjen tilan turvaamista myös muutoin kuin suojelumerkinnoin. Näihin keinoihin soisi kiinnitettävän myös valtakunnallisesti enemmän huomiota jatkossa.

Pirkanmaan liitto pitää Helmi-elinympäristöohjelman kokonaisuutta onnistuneesti kohdennettuna ja rahoituskokonaisuutta erittäin tarpeellisena.

Päätös.

Lisätietoja: Suunnittelujohtaja Ruut-Maaria Rissanen p. 044 422 2264
ruut-maaria.rissanen@pirkanmaa.fi

17/03.07.01/2021

72 § UUDEN JÄRJESTELYRATAPIHAN VAIKUTUKSET RASKAAN LIIKENTEEN VOLYYMIIN, SELVITYS

Pirkanmaan maakuntakaavassa esitetty Tampereen järjestelyratapihan siirto Lempäälään tulee olemaan merkittävä muutos ratainfrastruktuuriin. Se avaa mahdollisuuden Tampereen seudun ja Pirkanmaan logistisen potentiaalin suurempaan hyödyntämiseen. Näin voidaan edistää logistiikan uusia toimintamalleja ja luoda edellytykset Suomen laadukkaimpien logististen palvelujen alueelle. Keskeinen pyrkimys tulee olla varmistaa, että Lempäälän järjestelyratapihan yhteyteen tulevat logistiset toiminnot ovat hyvin saavutettavissa. Tämä edellyttää raideliikenteen lisäksi myös tieyhteyksien kehittämistä.

Aiemmissa selvityksissä on pohdittu järjestelyratapihan siirron vaikutuksia rataverkolle, mutta käsitys mittavan logistisen solmupisteen vaikutuksista tieliikenteeseen on jäänyt toistaiseksi arvioimatta. On kuitenkin selvää, että logistiikkakeskittymä tuottaa myös raskaita tieliikenteen kuljetuksia, joihin on syytä varautua ympäröivän tie- ja katuverkon osalta ajoissa. Toisaalta toimivat tieliikenteen yhteydet ovat myös edellytys logistiikka-alueen ja multimodaalisen solmupisteen syntymiselle.

Pirkanmaan liitto tilasi puitesopimukseen perustuen WSP Finland Oy:tä selvityksen, jonka tavoitteena on arvioida, millaisia vaikutuksia järjestelyratapihan siirrolla on tieliikenteeseen, erityisesti raskaan liikenteen määriin, järjestelyratapihaa ympäröivällä alueella. Tuotetun tiedon avulla voidaan vaikuttaa tie- ja katuverkon suunnitteluun ja siten turvata järjestelyratapihan alueen liikenteen toimivuus ja hyvä saavutettavuus pitkällä aikavälillä. Selvityksen ovat laatineet WSP:n Business & Logistics -yksiköstä professori Jorma Mäntynen, tekniikan tohtori Jarkko Rantala sekä diplomi-insinööri Riku Huhta.

Työssä muodostetaan kolme erilaista tulevaisuuskuvaava järjestelyratapihan alueen logistisille toiminnoille. Lähtökohtana on nykymallisen ratapihan alueen liikennetuotos. Seuraavissa vaihtoehdoissa ratapihan alueen logististen toimintojen intensiteettiä kasvatetaan, mikä johtaa suurempiin liikennemääriin ja lähialueen liikenneverkon kuormituksen kasvuun. Eri vaihtoehdoille arvioidaan tuotoslähtöisesti raskaan liikenteen volyymien suuruusluokkia sekä pohditaan niiden kuormitusta alueen liikenneverkkoon.

Selvityksessä todetaan, että nykyisellä Viinikan järjestelyratapihalla ei ole kappaletavaran terminaalitoimintaa, minkä vuoksi raskaan liikenteen kuljetuksia ei käytännössä ole. Toisaalta laajimmassa skenaariossa uuden järjestelyratapihan ympärille on kehittynyt logistinen solmupiste, joka toimii sekä sisämaan satamana että teollisen toiminnan alueena. Tässä tilanteessa alueelle kohdentuisi noin 420 rekkaa vuorokaudessa. Tämä on huomattava määrä raskasta liikennettä.

Selvityksen loppuraportti löytyy Pirkanmaan liiton sivuilta osoitteesta:
<https://pirkanmaa.mediafiles.fi/catalog/Pirkanmaa/r/1839>

Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme:

Maakuntahallitus päättää

todeta selvityksen valmistuneeksi ja käy keskustelun sen tuloksista.

Päätös.

Lisätietoja. Suunnittelujohtaja Ruut-Maaria Rissanen, p. 044 422 2264,
ruut-maaria.rissanen@pirkanmaa.fi

73 § OHJELMAPOLITIIKAN AJANKOHTAISKATSAUS

Aluekehityksen ohjelmakausi vaihtuu 2021. Myös EU:n uusi ohjelmakausi alkaa 2021. Pirkanmaan liitto on lausunut valmisteluvaiheessa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta. Myös näihin liittyvistä asetuksista on lausuttu. Uutena esityksenä on alkamassa Pirkanmaan neljää kuntaa (Kihniö, Parkano, Virrat, Punkalaidun) koskeva oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF). Tuettava toiminta tulee perustella turvetuotannon vähenemisen tai alasajon negatiivisten sosioekonomisten haittavaikutusten pohjalta. Turpeen energiakäytön nopeaan vähenemisen aiheuttaman vakavan rakennemuutoksen perusteella ollaan yhdessä kolmen muun maakunnan kanssa esittämässä näitä neljää kuntaa sisällytettäväksi yhteiseen II tukialueeseen.

Pirkanmaa on myös mukana kolmella aloitteella TEM:n julkiasemassa haussa alueiden välisen verkostoyhteistyön temaattisista verkostoista ja kehittämisvyöhykkeistä sekä ilmoittanut kiinnostuksensa toimia alue- ja rakennepolitiikan ohjelman 2021-2027 kestävästä kaupunkikehittämisestä osiota koordinoivana ja innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimusten toteutusta tukevana maakunnan liittona.

Aluekehitysjohtaja Päivi Myllykangas antaa kokouksessa katsauksen mainittuihin kokonaisuuksiin.

Lakiesitykset ja asetusluonnokset alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta tulivat viimeiselle lausuntokierrokselle nopeassa aikataulussa huhti-toukokuussa 2020. Pirkanmaan liitto lausui lakiesityksestä yhdessä 7 muun Etelä- ja Länsi-Suomen maakuntien liiton kanssa todeten mm. seuraavaa: Lait toteuttavat hyvin uudistukselle asetettuja tavoitteita ja valmistelun aikana on otettu hyvin huomioon maakunnilta saatu lausuntopalautte ja muutenkin valmistelu oli vuorovaikutteista. Lait selkeyttävät ja yksinkertaistavat aluekehittämisen järjestelmää sekä keventävät pääosin hallinnollista raskautta. Maakunnan liittojen tehtävät ja asema on kuvattu aiempaa selkeämmin ja nyt laista saa hyvin käsityksen liittojen tehtävistä. Lisäksi todettiin, että aluekehittämisen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan EU:n rakennerahastojen lisäksi kansallista, omaehtoista aluekehittämistä ja sen rahoitusta. Ja EU-varojen jaossa on otettava paremmin huomioon niiden parempi vaikuttavuus ja tuloksellisuus jakamalla varat maan eri osien välillä tasapuolisemmin.

Myös asetuskokonaisuuteen sisältyy useita tervetulleita hallintoa keventäviä ja välittävien toimielinten käytäntöjä yhdenmukaistavia uudistuksia. Valmistelussa on kiitettävällä tavalla huomioitu välittävien toimielinten edustajien näkemykset ja käytännön kokemuksiin perustuvat ehdotukset. Rahoitusasetuksen osalta ehdotettiin muutosta pykälään 6 poistamalla rahoitusasetuksen 6 §:n 3 momentiksi esitetty maakunnan liittoja koskeva kielto tukea yksittäisen yrityksen liiketoiminnan kehittämistä. Vaihtoehtoisesti pykälään ehdotettiin lisättäväksi säännös, jonka mukaan maakunnan liitto voisi 6 §:n 3 momentin estämättä myöntää tukea yritysryhmähankkeelle, jonka toteuttajana on jokin muu taho kuin yritys, jonka liiketoiminnan kehittämisestä hankkeessa on kyse. Ehdotettu ei muuttaisi yritystukien myöntämisen peruseriaatteita eikä ELY:jen ja liittojen työnjaon isoa kuvaa.

Kansallinen ja alueellinen oikeudenmukaisen siirtymän (JTF) rahasto valmistelu jatkuu. Avoimia kohtia on vielä monia mm. kansallisesti vs. alueellisesti tuettavien

toimenpiteiden kohdalla. JTF:n valmistelun -tavoiteaikataulun mukaan alueellista suunnitelmaa täsmennetään edelleen ja elvytysministerityöryhmän JTF-linjauksia odotetaan toukokuussa. Siirtymäsuunnitelmien viimeistely on kesäkuussa ja epäviralliset ohjelmaneuvottelut komission kanssa aloitetaan kesä-heinäkuussa. JTF-rahaston toimeenpanon odotetaan alkavan 1.1.2022.

Turpeen energiakäytön nopea väheneminen aiheuttaa vakavan rakennemuutoksen useille jo ennestään heikommassa asemassa oleville alueille. Turvetuotannon parissa toimivien yritysten toiminnan uudelleen suuntaaminen tulee vaatimaan merkittäviä investointeja ja TKI-toiminnan panostuksia. Yleisen kehityksen, kehittämisresurssien riittävän vaikuttavuuden ja oikeudenmukaisen siirtymän vaikutusten perusteella Etelä-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pirkanmaan ja Satakunnan maakunnat esittävät, että Valtioneuvosto nimeäisi kyseiset alueet II-tukialueiksi alkavalla uudella ohjelmakaudella. Alueiden yhteenlaskettu väestömäärä 31.12.2020 oli 175.629 asukasta (vrt. komission ennalta määrittelemättömien c-alueiden väestöpeittorajoitus max. 181.000 asukasta).

Ohjelmaperustaista työtä on jatkettu myös **osallistumalla TEM:n julkiasemaan hakuun alueiden välisen verkostoyhteistyön temaattisista verkostoista ja kehittämisvyöhykkeistä**. Pirkanmaa on yhteistyössä kolmessa ideapaperissa. Pirkanmaan liitto, Uudenmaan liitto ja Varsinais-Suomen liitto ehdottavat uutta Suomen tutkimus- ja kehittämistoiminnan alueverkostoa osaksi alueiden välisen verkostoyhteistyön temaattista verkostoa. Teemaverkosto linkittyy eurooppalaisten tutkimusalueiden -ajatukseen, jonka komissio, ERRIN ([European Regions Research and Innovation Network](#)) sekä Euroopan unionin alueiden komitea ovat lanseeranneet uudelleen.

Pirkanmaa on mukana Bio- ja kiertotalouden alueellisessa osaamisverkosto - ideapaperissa, jota valmisteltiin TAMK:n johdolla. Teemaverkoston tavoitteena on luoda yhteinen alusta ja aktiivisesti toimiva maakuntarajat ylittävä yhteenliittymä eri alueiden biokaasutoimijoille ja sidosryhmille biokaasun tuotannon, jalostuksen ja käytön edistämiseksi. Verkostossa ovat mukana alustavasti seuraavat alueet: Pirkanmaa, Kanta-Häme, Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Satakunta ja Suomen Biokierto ja Biokaasu ry.

Lisäksi Pirkanmaa on osa SIX-konsortiota, jonka tavoitteena on luoda käytännön työkaluja kansallisen tason strategioiden osaltaan viitoittamaan, teollisuuslähtöiseen konkreettiseen tekemiseen. SIX-aloitteessa painotetaan teollisuuden, tutkimuksen ja ratkaisuja toteuttavien yritysten tiivistä vuoropuhelua ja käytännön tekemistä. Ensimmäisessä vaiheessa taustavoimina ovat olleet Tampereen yliopisto, VTT, Tampereen ammattikorkeakoulu ja Business Tampere.

Pirkanmaan liitto on muiden Länsi-Suomen liittojen tuella ilmoittautunut Työ- ja elinkeinoministeriölle kiinnostuksensa toimia alue- ja rakennepolitiikan ohjelman 2021-2027 **kestävän kaupunkikehittämisen osiota koordinoivana ja innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimusten toteutusta tukevana maakunnan liittona**. Tämä edellyttää kuitenkin tarkempia neuvotteluita niin tehtävän laajuudesta kuin koordinoinnin resurssien varmistamista valtion toimesta. Koordinaatio sisältäisi niin hallinnollisen koordinaation kuin koordinaatiohankkeen, joka keskittyisi kotimaisen innovaatioekosysteemin kehittämiseen.

Liitteet:

Maakuntien yhteinen lausunto

Maakuntien yhteinen II-tukialue esitys

Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme:

Maakuntahallitus päättää

merkitä ohjelmapolitiikan ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Päätös.

Lisätietoja. Aluekehitysjohtaja Päivi Myllykangas p. 040 743 6417
paivi.myllykangas@pirkanmaa.fi

74 § MAAKUNTAJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT

Kuntalain 92, 134 ja 138 §:n sisältyvät määräykset mm. viranhaltijapäätösten ottamisesta maakuntahallituksen käsiteltäväksi.

Pirkanmaan liiton hallintosäännössä on määrätty asiat, joista maakuntajohtaja päättää.

Maakuntahallitukselle esitetään maakuntajohtajan päätöspöytäkirjat 9.4.-7.5.2021 §:t 51 - 85 asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten. Päätöksistä §:t 51-77, 79-85 on tehnyt Esa Halme ja §:n 78 Päivi Myllykangas.

Päätöslista on liitteenä.

Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme:

Maakuntahallitus päättää

että maakuntajohtajan päätökset 51-85/2021 merkitään tiedoksi, ja että niiden osalta ei käytetä kuntalain 92 §:n tarkoittamaa otto-oikeutta.

Päätös.

75 § PIRKANMAAN PALKINNON JAKAMINEN VUONNA 2021

Pirkanmaan palkintoa on jaettu vuodesta 1996 lähtien.

Maakuntahallitus teki kokouksessaan 14.2.2006 periaatepäätöksen Pirkanmaa-palkinnon jakamisen jatkamisesta vuosina 2007 - 2016.

Maakuntahallitus hyväksyi 11.4.2006 § 109 Pirkanmaan palkinnon myöntämisperusteet vuosille 2007 - 2016 seuraaviksi:

1. Pirkanmaan liiton maakuntahallitus jakaa Pirkanmaan palkinnon vuosina 2007 - 2016. Palkinto luovutetaan vuosittain osana Pirkan Päivän ohjelmaa.
2. Pirkanmaan palkinto voidaan myöntää yksityiselle henkilölle, yhteenliittymälle tai yhteisölle Pirkanmaan hyväksi tehdystä merkittävästä työstä, joka on edistänyt Pirkanmaan tunnettuisuutta, pirkanmaalaista identiteettiä tai elinolosuhteiden kehittämistä Pirkanmaalla tai toiminnasta, joka on kohdentunut aivan erityisesti hyödyksi Pirkanmaan maakunnan asukkaille.
3. Pirkanmaan palkintoon voidaan liittää maakuntahallituksen harkinnan mukaan rahapalkinto.
4. Myönnettyistä Pirkanmaan palkinnoista Pirkanmaan liitto pitää erityistä luetteloa, johon merkitään palkinnon saajat sekä palkitsemisen perusteet.

Maakuntavaltuusto perusti 5.6.2006 § 11 Pirkanmaan palkintorahaston ja siirsi rahastoon vuoden 2005 tilinpäätöksessä 65 000 euroa. Rahaston varoilla hankittiin vuosien 2007 - 2016 Kasvu-veistokset maakuntahallituksen päätöksen mukaisesti. Jokainen Kasvu-veistos on taitelija, keraamikko Merja Haapalan erikseen tekemä, uniikki keraaminen taideteos, joka kuvaa Pirkanmaan myönteistä ja dynaamista kehitystä sekä kaiken aikaa esiin nousevia uusia innovaatioita.

Maakuntavaltuusto muutti Pirkanmaan palkintorahaston nimen 28.4.2010 maakuntaneuvos Jussi V. Niemen rahastoksi ja samalla sen pääomaa kasvatettiin 80 000 eurolla.

Vuonna 2017 hankittiin Pirkanmaan palkinnoiksi 5 Polku-veistosta keraamikko Merja Haapalalta. Polku-veistos kuvaa verkostomaisuutta, yhdessä tekemistä ja kulkemista - polkua, jolla maakuntaa ollaan uudistamassa.

Vuonna 2019 hankittiin Pirkanmaan palkinnoiksi 5 pronssista Valkohäntä-veistosta taiteilija Markku Salolta. Maakuntaeläimemme valkohäntäkauris on vertauskuva nuorelle maakunnallemme, joka hakee paikkaansa, mukautuu muuttuviin olosuhteisiin ja löytää aktiivisella toiminnalla menestystekijät.

Pirkanmaan liiton maakuntahallituksen 11.6.1996 Pirkanmaa palkinnolle hyväksymien myöntämisperusteiden mukaisesti Pirkanmaa palkinto on myönnetty seuraavasti:

- vuonna 1996 Pirkanmaan TEVANAKE-projekti,
- vuonna 1997 tutkimusjohtaja Yrjö Neuvo,
- vuonna 1998 Pirkan Hiihto ry,
- vuonna 1999 Tyrvään seurakunta työstään Pyhän Olavin kirkon hyväksi

- vuonna 2000 Tampereen Oopperatoimintasäätiö, Tampereen Oopperan hyväksi tehdystä työstä,
vuonna 2001 Metsähallinnon Parkanossa toimiva Länsi-Suomen luontopalvelut - yksikkö työstään Seitsemisen kansallispuiston hyväksi
vuonna 2002 Aamulehti
vuonna 2003 Saarioinen Oy
vuonna 2004 Mäntän kuvataideviikot/Mäntän kuvataiteen ystävät ry
vuonna 2005 Finn-Medi Tutkimus Oy ja
vuonna 2006 Tampereen kaupunki.

11.4.2006 hyväksytyjen myöntämisperusteiden mukaan Pirkanmaan palkinto on myönnetty seuraavasti:

- vuonna 2007 professori Markus Pessa
vuonna 2008 Pirkanmaan Osuuskauppa
vuonna 2009 Suomen vanhan kirjallisuuden päivät ry
vuonna 2010 Tampereen Pyrintö ry
vuonna 2011 YLE TV 2:n ohjelma Pikku Kakkonen
vuonna 2012 Kiilto Oy
vuonna 2013 Agco Power Oy
vuonna 2014 Gösta Serlachiuksen taidesäätiö
vuonna 2015 kuvataiteilija Mauri Kunnas
vuonna 2016 yhtye Eppu Normaali
vuonna 2017 myönnettiin neljä Pirkanmaan palkintoa:
professori Aulis Aarnio, Pirkanmaan Hoitokoti, Sorin Sirkus sekä Suomen 4H-liitto
vuonna 2018 myönnettiin kaksi Pirkanmaan palkintoa:
toinen tulevaisuuden pirkanmaalaiselle korkeakouluuyhteisölle, Tampere 3:lle ja toinen neljälle kulttuuritoimijalle yhteisesti:
Museokeskus Vapriikki, Tampereen Ooppera, Tampereen Teatteri ja Tampereen Työväen Teatteri
vuonna 2019 Tampereen yliopiston Silmäryhmän johtaja, professori Heli Skottman ja tutkijatohtori Anni Mörö
vuonna 2020 Verte Oy:n toimitusjohtaja Sakari Ermala ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n toimitusjohtaja Harri Kallio

Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme:

Maakuntahallitus päättää

käydä lähetekeskustelun vuoden 2021 Pirkanmaan palkinnon myöntämisperusteista,

mahdollisista ehdokkaista palkinnon saajaksi

sekä mahdollisesta myönnettävästä rahapalkinnosta.

Päätös. Päätösesitys hyväksyttiin.

MKH 15.3.2021

Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme:

Maakuntahallitus päättää

jatkaa keskustelua ehdokkaista Pirkanmaan palkinnon saajaksi.

Päätös. Päätösesitys hyväksyttiin.

MKH 19.4.2021

Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme:

Maakuntahallitus päättää

jatkaa keskustelua ehdokkaista Pirkanmaan palkinnon saajaksi.

Päätös. Päätösesitys hyväksyttiin.

MKH 17.5.2021

Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme:

Maakuntahallitus päättää

jatkaa keskustelua ehdokkaista Pirkanmaan palkinnon saajaksi.

Päätös.

Lisätietoja: Maakuntajohtaja Esa Halme, p. 040 500 3531
esa.halme@pirkanmaa.fi

76 § MUUT ASIAT

Maakuntajohtaja Halme esittää katsauksen ajankohtaisiin asioihin.

Päätösesitys. Maakuntajohtaja Halme:

Maakuntahallitus päättää

merkitä tiedoksi maakuntajohtajan katsauksen ajankohtaisiin asioihin.

Päätös.

Lisätietoja: Maakuntajohtaja Esa Halme, p. 040 500 3531
esa.halme@pirkanmaa.fi

77 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN